

Anonimizált változat

Fordítás

C-265/20 - 1

C-265/20. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2020. június 15.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Hof van beroep Antwerpen (Belgium)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. március 24.

Fellebbező:

FN

Ellenérdekű felek:

Universiteit Antwerpen

Vlaamse Autonome Hogeschool Hogere Zeevaartschool

PB

ZK

NG

ZN

UM

Hof van beroep

Antwerpen

Ítélet

B7M tanács

polgári ügyek

[omissis]

[eredeti 2. o.]

FN ügyvéd,

lakóhelye: 2000 Antwerpen, [omissis]

- fellebbező,
- a 2020. február 25-i tárgyaláson személyesen megjelent, segítői: [omissis] [ügyvédek];

a Rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen (antwerpeni elsőfokú bíróság, antwerpeni részleg, Belgium) AB8 tanácsának 2018. január 24-i ítéletével [omissis] szemben

kontra

1. UNIVERSITEIT ANTWERPEN

székhelye: 2000 Antwerpen, [omissis]

[omissis]

2. VLAAMSE AUTONOME HOGESCHOOL HOGERE ZEEVAARTSCHOOL

székhelye: 2030 Antwerpen, [omissis]

[omissis]

3. PB, [omissis]

lakóhelye: 2060 Antwerpen, [omissis]

4. ZK, [omissis]

lakóhelye: 2018 Antwerpen, [omissis]

5. NG, [omissis]

lakóhelye: 2040 Antwerpen, [omissis] **[eredeti 3. o.]**

6. ZN, [omissis]

lakóhelye: 3150 Haacht, [omissis]

7. UM, [omissis]

lakóhelye: 2570 Duffel, [omissis]

- fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek,
- jogi képviselők [omissis] [ügyvédek];

* * *

1. Tényállás

A tényállás a megtámadott ítéletben részletesen kifejtésre került, ezért a Hof (bíróság) utal erre.

Összefoglalva, a jogvita az FN (fellebbező) által az antwerpeni egyetem (elsőrendű ellenérdekű fél, a továbbiakban: UA) oktatójaként való foglalkoztatásának állítólagosan jogellenes megszüntetése miatt indított kártérítési keresetre vonatkozik. FN állítása szerint amiatt alkalmazott rejtett szankcióról van szó, hogy ellenezte szakterületét, a tenger- és szállítási jogot érintő megszorításokat, és státuszával kapcsolatban panasszal élt. Foglalkoztatása bizonytalan volt, ami többek között ellentétes az uniós joggal.

FN 20 éven keresztül tudományos pályafutást folytatott, amely mintegy 20 egymást követő határozott idejű állást és részmunkaidős foglalkoztatást jelentett. FN-t a „Jog és alkalmazott közgazdaságtudomány” szakon (a továbbiakban: TEW) foglalkoztatták. FN azt állítja, hogy vele szemben más, összehasonlítható feladatokat ellátó munkatársakat jogszabály alapján véglegesen és teljes munkaidőre neveztek ki. **[eredeti 4. o.]**

FN tudományos pályafutása a következőképpen nézett ki:

Intézmény	A munkába állás időpontja	Munkakör	Foglalkoztatási arány
UFSIA	1990. január 1.	Asszisztens	50
UFSIA	1992. január 1	Asszisztens	50
UFSIA	1994. február 1	Asszisztens	50
UFSIA	1995. február 1.	Doktorandusz/asszisztens	50
UIA	1995. január 1	Egyetemi oktató	10
UFSIA	1997. február 1.	Doktorandusz/asszisztens	30
UIA	1997. október 1.	Docens	10
UIA	1998. február 1	Tudományos munkatárs	10
UFSIA	1998. március 15.	Tudományos munkatárs	50
UFSIA	1998. április 1	Egyetemi oktató	10
UIA	1998. október 1.	Egyetemi oktató	10

UA	1999. február 22.	Tudományos munkatárs	75
UFSIA	2001. október 1.	Egyetemi oktató	10
UFSIA	2003. október 1.	Docens	20
UFSIA	2004. október 1.	Docens	40
UFSIA	2004. október 1.	Docens	30
UA - TEW	2007. október 1.	Docens	50
UA – Jog	2007. október 1.	Docens	10
UA – TEW	2008. október 1.	egyetemi tanár	50
UA – Jog	2008. október 1.	egyetemi tanár	10

A 2009-ben történő továbbfoglalkoztatása során a TEW tekintetében 15%-os, a Jog tekintetében pedig 5%-os foglalkoztatási arányt ajánlottak, miközben e foglalkoztatási arány korábban 50%-ot, illetve 10%-ot tett ki, az oktatási tevékenység mértéke pedig 165 órától 135 órára csökkent volna.

FN kérelmét a Burgerlijk Wetboek (polgári törvénykönyv) 1382. és azt követő cikkeire (szerződésen kívüli felelősség) alapítja. Másodlagosan jogellenes elbocsátásról van szó.

A Hogere Zeevaartschool (hajózási főiskola, másodrendű ellenérdekű fél) részese volt az UA mulasztásának. NG (ötödrendű ellenérdekű fél) volt a Hogere Zeevaartschool igazgatója.

PB (harmadrendű ellenérdekű fél) rektor volt. ZK (negyedrendű ellenérdekű fél) rektorhelyettes volt. ZN és UM (hatod- és hetedrendű ellenérdekű fél) dékán volt. [eredeti 5. o.]

2. A megtámadott határozat

A megtámadott ítélet az FN által az UA és a Hogere Zeevaartschool ellen benyújtott keresetet elfogadhatónak, ugyanakkor megalapozatlannak nyilvánította. A fellebbezési eljárásban ellenérdekű többi fél ellen benyújtott keresetet mint elfogadhatatlant elutasították. FN-t az eljárás költségeinek viselésére kötelezték.

3. A fellebbezési kérelmek

Fellebbezésével FN (összefoglalva) a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését, illetve az eredeti kereset új határozattal elfogadhatónak és megalapozottnak nyilvánítását, valamint a fellebbezési eljárásban ellenérdekű felek együttesen vagy legalább egyetemlegesen feltételelesen 1 euró összegű kártérítés megfizetésére való kötelezését, a vagyoni és nem vagyoni kár meghatározására három igazságügyi szakértőből álló testület kijelölését, továbbá a fellebbezési eljárásban ellenérdekű feleknek az eljárás költségeiben való marasztalását kéri.

Arra az esetre, ha a fellebbezésnek közvetlenül nem adnak helyt, FN azt kéri, hogy a további határozathozatalt megelőzően előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesszék a Bíróság elé:

„Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv, az UNICE, a CEEP és az ESZSZ által a részmunkaidős foglalkoztatásról kötött keretmegállapodásról szóló, 1997. december 15-i 97/81/EK tanácsi irányelv és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának általános uniós jogi elve megakadályozza-e az állami felsőoktatási intézményt abban, hogy a nemzeti szabályozást, amely szerint a teljes munkaidőben foglalkoztatott független egyetemi személyzetet véglegesen nevezik ki, a részmunkaidőben foglalkoztatott személyzetet pedig »kinevezik«, vagy »hat évet meg nem haladó, megújítható időszakokra foglalkoztatják«, oly módon értelmezze és alkalmazza, hogy

1. a meghatározott oktatási feladatokkal, kutatási tevékenységgel, tudományos intézet vezetésével és szociális szolgálattal megbízott egyetemi oktató a »szabad mérlegelési jogkörre« hivatkozva 20 éven keresztül mintegy 20 egymást követő rövid időtartamú részmunkaidős munkaszerződéssel, illetve egy és három év közötti, határozott időre szóló szerződéssel foglalkoztatható, miközben az összehasonlítható feladatokat ellátó valamennyi munkatársa teljes munkaidőre szóló végleges kinevezésben részesült?

2. e felsőoktatási intézmény személyzeti szabályzatában általános, 50%-os foglalkoztatási arány formájában csupán a végleges kinevezés feltételeként elérendő alsó küszöbértéket állapíthat meg, nem köteles azonban egyetlen olyan kritériumot sem meghatározni, amely alapján az 50%-os vagy magasabb arányú részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállalók véglegesen kinevezhetők, illetve határozott időre foglalkoztathatók? [eredeti 6. o.]

3. e felsőoktatási intézmény a részmunkaidőben a felsőoktatási intézmény állandó és strukturális tevékenységéhez tartozó felsőoktatási tevékenységekkel megbízott egyetemi oktatót határozott időre foglalkoztathatja, mégpedig nem összesen hatéves, egymást követő időtartamokra, hanem egész pályafutása során legfeljebb hat évig, különösen egy vagy három évig tartó, egymást követő rövid időszakokra?

4. e felsőoktatási intézmény a részmunkaidős egyetemi oktatóhoz a korlátlan »szabad mérlegelési jogkör« alapján foglalkoztatási arányokat rendelhet anélkül, hogy objektív kritériumokat kellene megállapítania, vagy a munkaterhelést objektív módon kellene értékelnie?

5. e felsőoktatási intézmény azt a határozott időre és részmunkaidőben foglalkoztatott egyetemi tanárt, akit 20 éven keresztül nyilvánvalóan önkényes és hátrányosan megkülönböztető bánásmódban részesítettek, és akit a felsőoktatási intézmény »szabad mérlegelési jogkörére« hivatkozva váratlanul nem foglalkoztat tovább, azzal az indokkal foszthatja meg a korábban ezen egyetemi tanárra egyoldalúan ráerőltetett foglalkoztatási feltételek visszaélészerű jellegére való

hivatkozás jogától, hogy ezen egyetemi tanár e feltételeket a rá bízott munka elvégzése révén úgymond »elfogadta«, így nem részesülhet az uniós jog szerinti védelemből?»

[omissis] [az eljárási költségekre vonatkozó kérelem]

Az első-, harmad-, negyed-, hatod- és hetedrendű ellenérdekű fél azt kéri, hogy FN fellebbezését mint megalapozatlant utasítsák el, és FN-t kötelezzék az eljárási költségek viselésére.

A másod- és ötödrendű ellenérdekű fél azt kéri, hogy a fellebbezést mint megalapozatlant utasítsák el, és FN-t kötelezzék az eljárási költségek viselésére. Ezen ellenérdekű felek fellebbezési ellenkérelmet nyújtanak be, és a fellebbezés visszaélészerű és komolytalan benyújtása miatt felenként 2000 euró összegű kártérítést kérnek.

4. Értékelés

4.1. Elfogadhatóság

[omissis] A fellebbezés [omissis] elfogadható. **[eredeti 7. o.]**

4.2. A [kérelem és az eljárási iratok megvitatásának] kizárása

[omissis] Semmi sem indokolja e dokumentumok és [e kérelem] megvitatásának kizárását. **[eredeti 8. o.]**

4.3. Az ügy érdeméről

A felek között nem vitatott, hogy FN foglalkoztatása jogszabály alapján történik.

FM többek között azt állítja, hogy hátrányos megkülönböztetés és az uniós jog megsértése áll fenn. Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelvre, az UNICE, a CEEP és az ESZSZ által a részmunkaidős foglalkoztatásról kötött keretmegállapodásról szóló, 1997. december 15-i 97/81/EK tanácsi irányelvre és a hátrányos megkülönböztetés tilalmára, valamint az 1991. június 12-i Universteitendecreetre (egyetemi rendelet) hivatkozik.

Az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletét képező, 1999. március 18-án megkötött, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló keretmegállapodás 4. szakaszának 1. pontja következőképpen rendelkezik:

„1. A foglalkoztatási feltételek szempontjából a határozott időre foglalkoztatott munkavállalók nem részesülhetnek kedvezőlenebb bánásmódban, mint a velük összehasonlítható, állandó [helyesen: határozatlan időre alkalmazott] munkavállalók, csupán azért, mert határozott idejű munkaszerződéssel vagy munkaviszonnyal rendelkeznek, kivéve, ha az eltérő bánásmód objektív alapon [helyesen: objektív okokkal] igazolható.”

Nem vitatott, hogy FN az első-, harmad-, negyed-, hatod- és hetedrendű ellenérdekű féllel szemben hivatkozhat e keretmegállapodás 4. szakaszára [omissis].

Az UNICE, a CEEP és az ESZSZ által a részmunkaidős foglalkoztatásról kötött keretmegállapodásról szóló, 1997. december 15-i 97/81/EK tanácsi irányelv mellékletében szereplő, a részmunkaidős foglalkoztatásról szóló keretmegállapodás 4. szakaszának 1. pontja következőképpen rendelkezik:

„1. A foglalkoztatási feltételek szempontjából a részmunkaidőben foglalkoztatottak nem részesülhetnek kedvezőlenebb bánásmódban, mint a velük összehasonlítható, teljes munkaidőben foglalkoztatottak, csupán azért, mert részmunkaidőben dolgoznak, kivéve ha az eltérő bánásmód objektív alapon [helyesen: objektív okkal] igazolható.” [eredeti 9. o.]

A felek között az sem vitatott, hogy a jelen jogvitában a Decreet van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap (a flamand közösség egyetemeiről szóló, 1991. június 12-i rendelet; a továbbiakban: egyetemi rendelet) (korábbi) 91. cikkét kell alkalmazni. Az egyetemi rendelet (korábbi) 91. cikke a következőképpen rendelkezett:

„A független felsőoktatási személyzet teljes munkaidőben foglalkoztatott tagját kinevezik. A független felsőoktatási személyzet részmunkaidőben foglalkoztatott tagját kinevezik, vagy hat évet meg nem haladó, megújítható időszakokra foglalkoztatják.”

A Statuut zelfstandig academisch personeel (a független felsőoktatási személyzet szabályzata; a továbbiakban: ZAP-szabályzat) 7. cikke úgy rendelkezik, hogy 50%-os vagy azt meghaladó foglalkoztatási szint esetén lehetőség van a végleges kinevezésre. Semmilyen más kritérium nem került meghatározásra.

FN-t bizonyos időszakban 50%-ban alkalmazták, azonban soha nem nevezték ki véglegesen.

FN álláspontja szerint az a mód, ahogyan az UA az egyetemi rendelet (korábbi) 91. cikkét alkalmazza, összeegyeztethetetlen a fent említett európai rendelkezésekkel. Fel kell ezért tenni a kérdést, hogy az egyetemi rendelet 91. cikke összeegyeztethető-e a fent említett irányelvekkel és keretmegállapodásokkal.

E jogvita megoldásához tehát közösségi rendelkezések előzetes értelmezése szükséges, mégpedig az egyetemi rendelet 91. cikkének azokkal való összeegyeztethetősége tekintetében, következésképpen, mivel az Európai Unió Bírósága még nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy hogyan kell az 1999/70/EK és a 97/81/EK irányelv keretmegállapodásai 4. szakaszának vitatott 1. pontját az egyetemi rendelet 91. cikkével és a jelen jogvita sajátos körülményeivel összefüggésben értelmezni, a jelen ügyben szükségesnek tűnik, hogy e tekintetben előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjesszenek az Európai Unió Bírósága elé.

A Hof (bíró) mindazonáltal célszerűnek tartja az FN által javasolt, ezen ítélet rendelkező részében megfogalmazott kérdés átfogalmazását.

[omissis] [Egyes felek bizonyos iratok benyújtására való felhívása]
[eredeti 10. o.]

5. Határozat

[omissis]

A bíróság a további döntéshozatal előtt az EK-Szerződés 234. cikke alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

„Úgy kell-e értelmezni az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról szóló, 1999. június 28-i 1999/70/EK tanácsi irányelv mellékletét képező, 1999. március 18-án megkötött, a határozott ideig tartó munkaviszonyról szóló keretmegállapodás 4. szakaszának 1. pontját és az UNICE, a CEEP és az ESZSZ által a részmunkaidős foglalkoztatásról kötött keretmegállapodásról szóló, 1997. december 15-i 97/81/EK tanácsi irányelv mellékletében szereplő, a részmunkaidős foglalkoztatásról szóló keretmegállapodás 4. szakaszának 1. pontját, hogy azokkal ellentétes az, hogy valamely felsőoktatási intézmény a nemzeti szabályozás (egyetemi rendelet 91. cikke) alapján, amely szerint a teljes munkaidőben foglalkoztatott független egyetemi személyzetet véglegesen nevezik ki, a részmunkaidőben foglalkoztatott személyzetet pedig kinevezik, vagy hat évet meg nem haladó, megújítható időszakokra foglalkoztatják, jogosult

1. egyetemi oktatót a szabad mérlegelési jogkörre hivatkozva 20 éven keresztül mintegy 20 egymást követő rövid időtartamú részmunkaidős munkaszerződéssel, illetve egy és három év közötti, határozott időre szóló szerződéssel a megújítások teljes számának korlátozása nélkül foglalkoztatni, miközben az összehasonlítható feladatokat ellátó más munkatársak teljes munkaidőre szóló végleges kinevezésben részesültek?

2. személyi szabályzatában általános, 50%-os foglalkoztatási arány formájában csupán a végleges kinevezés feltételeként elérendő alsó küszöbértéket

meghatározni, azonban egyetlen olyan kritériumot sem megállapítani, amely alapján az 50%-os vagy magasabb arányú részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállalókat véglegesen kinevezik, illetve határozott időre foglalkoztatják?
[eredeti 11. o.]

3. a részmunkaidős egyetemi oktatóhoz a korlátlan »szabad mérlegelési jogkör« alapján foglalkoztatási arányokat rendelni anélkül, hogy objektív kritériumokat állapítana meg, vagy a munkaterhelést objektív módon értékelné?

4. azon határozott időre és részmunkaidőben foglalkoztatott egyetemi tanártól, akit a felsőoktatási intézmény »szabad mérlegelési jogkörére« hivatkozva nem foglalkoztat tovább, a foglalkoztatási feltételek állítólagos korábbi visszaélészerű jellegére való hivatkozás jogát azzal az indokkal megtagadni, hogy ezen egyetemi tanár e feltételeket a rá bízott munkák elvégzése révén úgymond elfogadta, így nem részesülhet az uniós jog szerinti védelemből?”

A bíróság az eljárást a Bíróság ítéletének meghozataláig felfüggeszti [omissis].

[omissis] [Egyes felek bizonyos iratok benyújtására való felhívása]

[omissis]

[omissis] [Az eljárás adatai] **[eredeti 12. o.]**

Kihirdetve a **2020. március 24-én** tartott nyilvános tárgyaláson.

[omissis]

[aláírások]